

ОПТИМІЗАЦІЯ ФУНКЦІЙ КОРИСНОСТІ ДОМОГОСПОДАРСТВ НА МАКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНІ

Н.Ю. Сепанок

Одеський національний морський університет

Україна, м. Одеса

gluk_@ukr.net

Домогосподарства є самостійно та раціонально діючими макроекономічними агентами, що пропонують робочу силу й споживають товари та послуги. Забезпечення споживання домогосподарств є стимулом до праці, саме зі зростанням потреб та бажанням покращення добробуту пов'язаний прогрес сучасної цивілізації. Це визначає необхідність чіткого (формалізованого) опису мотивації поведінки домогосподарств задля її оптимізації та використання в подальших макроекономічних дослідженнях.

З нашої точки зору, функція корисності домогосподарств має віддзеркалювати їх вільний час, що становить самостійну цінність та дозволяє реалізувати потреби високого рівня.

Вільний від роботи час є одним з найважливіших чинників, що впливає на економічну діяльність домогосподарств. Якщо домогосподарства мають великі доходи, але не мають достатньо вільного часу, то значимість доходу спадає, адже немає часу його витратити на споживання.

Вільний час негативно впливає на розміри доходів домогосподарств, адже у вільний час домогосподарства не заробляють грошей. З іншого боку, коли домогосподарства мають дуже багато вільного часу, але не мають достатніх доходів для забезпечення бажаного споживання, то цінність вільного часу втрачається. Тоді вільний час домогосподарств може стати ресурсом до збільшення часу праці для зростання доходів та споживання.

У відповідності з двома зазначеними чинниками формування, функцію загальної корисності домогосподарств можна представити аналогічно функції Кобба-Дугласа, а саме у вигляді

$$U = \alpha_0 \cdot C^{\alpha_1} \cdot l^{\alpha_2}, \quad (1)$$

де U – функція корисності домогосподарств; C – споживання домогосподарств; l – вільний час домогосподарств; α_0 – масштабуючий множник; α_1 – коефіцієнт еластичності корисності за доходом; α_2 – коефіцієнт еластичності корисності за вільним часом.

Саме мультиплікативна функція корисності домогосподарств є найбільш адекватною реальній дійсності, адже в ній, на відміну від адитивної функції, кожна складова є важливою, і за відсутності вільного часу або споживання функція корисності домогосподарств буде дорівнювати нулю.

Таким чином, сформовано функцію корисності домогосподарств U , яка враховує не лише їх доходи, а й вільний час, який становить самостійну цінність.

У роботі [1] зазначені чинники, що впливають на споживання C та вільний час l , й отримано корисність домогосподарств U як функцію однієї змінної – робочого часу домогосподарств L . В результаті знаходження максимуму отриманої функції корисності домогосподарств знайдено оптимальний обсяг пропозиції праці домогосподарств, а далі проаналізовано вплив на нього різноманітних чинників.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Холоденко А.М., Степанок Н.Ю. Оптимізація функцій корисності домогосподарств на макроекономічному рівні / А.М. Холоденко, Н.Ю. Степанок // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2011. – № 4. – Т.2. – С.56-66.
2. Баркалов С.А. Индивидуальные стратегии предложения труда: теория и практика / С.А. Баркалов, Д.А. Новиков, С.С. Попов. – М.: ИПУ РАН, 2002. – 110 с.